

Bording kirke og kirkegård

Af Bent E. Hansen juli/august 2016

Der er mange gode grunde til at gå en tur rundt på Bording kirkegård og i mindelunden.

Dels er det en flot kirkegård. I min egenskab som kirkeværge går jeg ofte en tur rundt på kirkegården og jeg nyder hver gang og glædes over at se de mange flotte gravsteder.

Og så emmer kirkegården af lokal historie. De mange navne, årstal, skriftsteder mm vidner om stor aktivitet op igennem historien. Og navnene vidner om mennesker, der har været med til skabe liv i vores lokale samfund og gjort en forskel på hver deres måde. Nogle kender vi, andre har vi hørt om, men alle hører til her.

Geografisk er kirkegården også en ren perle. Når man står på kirkegården og kigger ud - især mod øst og nord - kan man rigtig nyde udsigten ned over markerne mod Bording å. Og det fornemmes nemt hvorfor kirken er placeret som den er. Kirken ligger på en bakketop, som for øvrigt også har givet navnet til byen Bording.

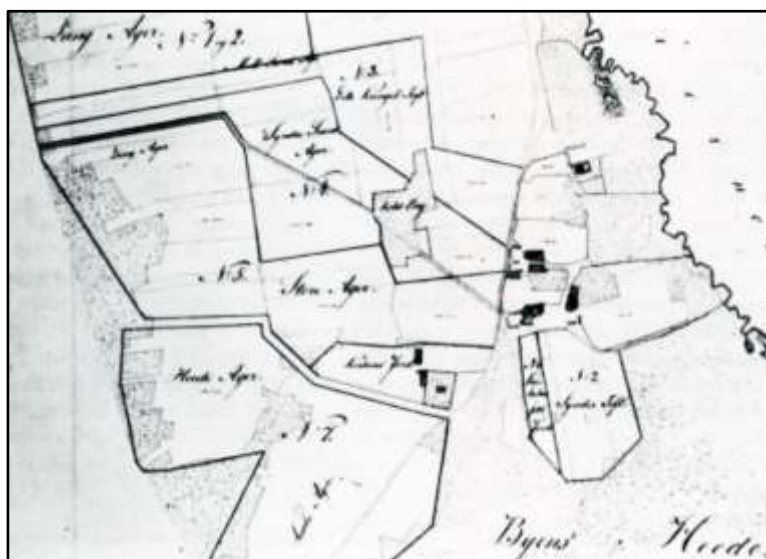
Bording kirke fra omkring 1890. Til venstre i billedet er klokkestablen og imellem den og kirken ses skolen i baggrunden. Bemærk at gravene stadig er omkranset af stakit så hunde og andre dyr kan holdes væk.

Længe før Bording Stationsby blev til og ligeså længe før Bording Kirkebys opståen lå Bording by mellem Bording Kirke og den gamle præstegård på Præstegårdsvej.

Byen bestod af 4-6 gårde på højre siden af vejen og måske nogle få huse på den østligste del af den nuværende kirkegård. Præstegården, som var den vigtigste gård, var placeret nærmest Bording å på de bedste jorde. Og så havde alle gårde jordstykker ud i stjerneform og længst ude mod vest på heden havde de fælles jord til dyrene. En fællesvej "a drøwt" gik forbi kirken - nuværende Klochsvej - og gik ud til arealerne på Bordinglund området.

A drøwt

Et gammelt kort viser kirken og gårdene som udgjorde Bording bye. Fællesvejen, A Drøwt, fra kirken og vest på til udmarken ses også tydeligt.

Navnet Bording betyder egentligt: *Stedet ved bakken*. Bording består af to led. Bor(g) som oprindeligt betyder bakke - og ing som er et forholdsord og betyder *ved* eller *med*. Altså byen ved bakken. (I 1600 tallet hed Bording – Borryng. Nogle udtaler stadig bynavnet sådan. Og først senere i 18 århundrede hed det Bording). Her har været kirke i omkring 800 år. Helt tilbage i 1100 tallet blev der bygget en kirke her. Sandsynligvis en trækirke. Og kirkegården var ikke nær så flot som nu og ikke bygget op med sirlige stier og hække som nu.

Dengang var det folks egen opgave at få deres slægtninge begravet og holde gravstedet. Der fandtes ingen graver til at holde styr på tingene. Det kom først senere. Det var også først senere, at der kom hegn omkring kirkegården. Hunde, får og andre dyr kunne frit gå omkring.

Flot ligger kirken på bakketoppen.

Udsigten her mod nordøst, hvor engang Bording bye lå.

Til venstre ses forpagtergården, præstegårdsvej 1.

Til højre i billedet ses Præstegårdsvej 4.

I baggrunden anes gården Frederiksværk. Præstegården er skjult af træerne.

Men med stendiger som vi ser nu, er det blevet anderledes.

Hvornår det er sket ved vi ikke.

Første gang vi hører om stendiget her på Bording kirkegård er i 1584. I en regnskabsbog kan der læses, at der er betalt dagløn i 4 dage til en der skulle reparere stendiget. Så en tid før må diget jo være bygget

Siden er det blevet repareret flere gange, senest i 2014.

Ham der har repareret det de sidste to gange har gjort det så godt, at menighedsrådet har syntes, at han var værd at nævne.

Derfor er hans navn hugget ind på en sten i diget mod vest.

Niels Aage Poulsen hedder han og han er fra Gjessø.

Kirken var omdrejningspunktet på egnen. Kirken var centrum.

Byen og gårdene på den ene side og skolen på den anden side.

Skolen hed Bording skole indtil 1954, hvor den nye skole i Bording Stationsby overtog navnet.

Sognets første skole kan føres helt tilbage til 1740erne, hvor en Pastor Hansen, Bording var meget aktiv. I 1818 blev der bygget ny skole og igen i 1860. Som regel var læreren også kirkesanger /kirketjener

Bording skole nedlagdes i 1944.

De fleste gårde er nu væk, skolen er væk, men kirken er der stadig og knejser flot og kan ses viden om.

Bording kirke og kirkegård set fra den store parkeringsplads. På den store sten i kirkediget er indgraveret navnet på ham der har lavet diget.